

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет ветеринарної медицини
Кафедра акушерства та хірургії

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

(обов'язковий)

Реалізується в межах освітньої програми
«Оперативна хірургія з топографічною анатомією»
за спеціальністю 212 «Ветеринарна медицина»
на другий (магістерський) рівень вищої освіти

Розробник:

(підпис)

Чекан О.М., к.вет.н., доцент

(прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри акушерства та хірургії	Протокол від 30.06.2021 р., № 14	
	Завідувач кафедри	Шкромада О.І. (прізвище, ініціали)

Погоджено:

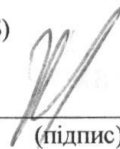
Гарант освітньої програми

(підпис)

Фотіна Т.І.

(ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма

(підпис)

Нечипоренко О.Л.

(ПІБ)

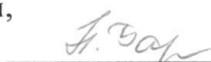
Рецензія на робочу програму(додається) надана:

д.вет.н., професор Шкромада О.І.

к.вет.н., доцент Мусієнко Ю.В.

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис)

Зжаранік
(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 19.07. 2021 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми
-	-	-	-	-

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Оперативна хірургія з топографічною анатомією		
2.	Факультет/кафедра	факультет Ветеринарної медицини, кафедра акушерства та хірургії		
3.	Статус ОК	Обов'язковий		
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	211-Ветеринарна медицина		
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)			
6.	Рівень НРК	(2 магістерський) 7		
7.	Семестр та тривалість вивчення	V семестр 1-18		
8.	Кількість кредитів ЄКТС	V семестр: 3 кредити заг. нав: 90 год, ауд. 30, в.т.ч. 14 год. лекції, 16 год. лпз, сам. роб. 60 год., екзамен		
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)		Самостійна робота
		Лекційні 14	Практичні /семінарські -	Лабораторні 16
10.	Мова навчання	Державна (українська мова)		
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Чекан Олександр Миколайович		
11.1	Контактна інформація	oleksandr.chekan@snaeu.edu.ua		
12.	Загальний опис освітнього компонента	ОП з оперативної хірургії з топографічною анатомією є складовою навчального процесу, пов'язаний із загальними цілями по підготовці висококваліфікованих лікарів ветеринарної медицини. Забезпечує засвоєння методик проведення оперативного втручання при різних невідкладних станах організму тварини, готує студентів до засвоєння ОП з клінічних, дисциплін за рахунок вивчення патологічних процесів усіх систем організму і існування організму як єдиного цілого. Засвоєння матеріалу з даного ОП формує базу хірургічних знань у студента і майбутнього лікаря ветеринарної медицини, сприяє професійному розвитку студента.		
13.	Мета освітнього компонента	Мета освітнього компонента ОК з оперативної хірургії з топографічною анатомією має мету набуття студентами спеціальних компетентностей щодо теоретичних основ, правил, способів і техніки застосування анестезіологічного забезпечення та виконання хірургічних операцій у тварин. Вона є складовою навчального процесу, яка забезпечує досягнення цілей, компетентності та значних результатів в процесі навчання.		

14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	<p>1. Нормативна навчальна дисципліна “Оперативна хірургія з топографічною анатомією” ґрунтується на знаннях таких дисциплін, як “Анатомія тварин”, “Цитологія, гістологія, ембріологія”, “Хімія”, “Фізіологія тварин”, “Патологічна фізіологія”, “Ветеринарна мікробіологія”, “Клінічна діагностика та діагностична візуалізація”, “Фармакологія та фармакотерапія”, що вивчаються у попередніх семестрах.</p> <p>2. Є передуючою до “Загальної та спеціальної хірургії великих тварин” й інших клінічних дисциплін.</p>
15.	Політика академічної доброчесності	<p>Засвоєння ОК з дотриманням академічної доброчесності, заборонений плагіат. У разі систематичного порушення цих вимог пропонується повторне вивчення ОК.</p> <p>У разі допущення плагіату при виконанні завдань, – їх виконують повторно</p> <p>У разі допущення плагіату під час екзамену – екзамен складають повторно на податковій сесії</p>
16.	Посилання в Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4094

1.2 ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА/ВИКЛАДАЧІВ.

1. Чекан Олександр Миколайович – кандидат ветеринарних наук, доцент кафедри акушерства та хірургії Сумського НАУ

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК							Як оцінюється												
	ПРН 1. Знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини.	ПРН 2. Використовувати інформацію із вітчизняних та іноземних джерел для розроблення діагностичних, лікувальних і підприємницьких стратегій	ПРН 3. Знати і грамотно використовувати інформацію із вітчизняних та іноземних джерел для розроблення діагностичних, лікувальних і підприємницьких стратегій	ПРН 4. Збирати анамnestичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, приймати рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин.	ПРН 5. Розв'язувати чи експлуатувати тварин	ПРН 6. Збирати анамnestичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, приймати рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин.	ПРН 7. Формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі та лікування тварин, профілактики заразних і незаразних хвороб, а також виробничих і технологічних процесів на підприємствах з утримання, розведення чи експлуатації тварин		ПРН 8. Здійснювати моніторинг причин поширення хвороб різної етіології та біологічного забруднення довкілля відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.	ПРН 9. Здійснювати моніторинг причин поширення хвороб різної етіології та біологічного забруднення довкілля відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.	ПРН 10. Здійснювати моніторинг причин поширення хвороб різної етіології та біологічного забруднення довкілля відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.	ПРН 11. Здійснювати моніторинг причин поширення хвороб різної етіології та біологічного забруднення довкілля відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.	ПРН 12. Здійснювати моніторинг причин поширення хвороб різної етіології та біологічного забруднення довкілля відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.	ПРН 13. Здійснювати моніторинг причин поширення хвороб різної етіології та біологічного забруднення довкілля відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.	ПРН 14. Здійснювати моніторинг причин поширення хвороб різної етіології та біологічного забруднення довкілля відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.	ПРН 15. Знати правила зберігання різних фармацевтичних засобів та біопрепаратів, шляхів їх ентерального чи парентерального застосування, розуміти механізм їх дії, взаємодії та комплексної дії на організм тварин.	ПРН 16. Здійснювати моніторинг причин поширення хвороб різної етіології та біологічного забруднення довкілля відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.	ПРН 17. Знати правила та вимоги біобезпеки, біоетики та добробуту тварин.	ПРН 18. Здійснювати облікову звітність під час фахової діяльності.	
ДРН 1.Знати і грамотно використовувати термінологію оперативної хірургії. Використовувати інформацію із вітчизняних та іноземних джерел для розроблення діагностичних, лікувальних стратегій проведення оперативних втручань																				1. Опитування на лабораторно-практичних заняттях.
ДРН 2. Збирати анамnestичні дані під	X	X																		1. Комп'ютерне опитування та

час реєстрації та обстеження тварин, приймати рішення щодо вибору ефективних методів проведення операцій									аналіз знань студентів kahoot
ДРН 3. Формулювати висновки щодо ефективності обраних методів проведення оперативного втручання та профілактики заразних і незаразних хвороб.			X						1. Письмове опитування, розв'язання ситуаційних задач
ДРН 4. Здійснювати моніторинг причин поширення хвороб хірургічної патології, забруднення довкілля відходами операцій, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.				X					1. Оформлення реферату
ДРН 5. Знати правила зберігання різних фармацевтичних засобів та біопрепаратів, наркотичних засобів та шляхів їх ентерального чи парентерального застосування, розуміти механізм їх дії, взаємодії та комплексної дії на організм тварин.					X				1. Опитування на лабораторно-практичних заняттях, оформлення зошита
ДРН 6 Знати правила та вимоги біобезпеки, біоетики та добробуту тварин.						X			2. Комп'ютерне опитування та аналіз знань студентів (атестація)
ДРН 7 Здійснювати облікову звітність хворих тварин, проведення операцій, використання наркотичних та сильнодіючих засобів.							X	X	3. Тест множинного вибору (іспит)

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу				Рекомендована література ¹
	Аудиторна робота		Самостійна робота		
	Лк	П.з / семін. з	Лаб. з.		
5 семестр: (год)					
Тема 1. <i>Загальні питання оперативної хірургії та топографічної анатомії</i>	6		8	16	1, 2, 3, 4, 17, 21, 22, 26
1. Предмет і методи оперативної хірургії та топографічної анатомії			2	2	1,2
2. Правила роботи з тваринами, їх фіксація та знерухомлення	2			2	1,3-7
3. Хірургічні інструменти та обладнання			2	2	8-27
4. Профілактика хірургічної інфекції			2	2	10-25
5. Техніка основних хірургічних маніпуляцій (ін'єкції лікарських засобів, кровопускання, переливання крові)	2			2	14-26
6. Зупинення кровотечі та способи профілактики крововтрати під час хірургічних операцій	2			2	11-26
7. Роз'єднання і з'єднання тканин. Малоінвазивна хірургія			2	2	11-27

8. Десмургія				2	26
Тема 2. Анестезіологія	4		2	4	25
9. Місцеве знеболювання	2		2	2	25
10. Загальне знеболювання	2			2	25
Тема 3. Топографічна анатомія, операції та їх анестезіологічне забезпечення у ділянках голови, шиї, грудної клітки та черева	4		6	40	1, 2, 3, 4, 6, 7, 10, 13, 14, 26
11. Операції на голові			2	8	15
12. Операції на потилиці та шиї			2	8	16
13. Операції в ділянці грудної клітки	2			8	18
14. Операції в ділянці черевної стінки й на органах черевної порожнини	2			8	1, 2, 3, 4, 6, 7, 10, 13, 14, 21
15. Оперативне лікування гриж			2	8	27-30
Всього	14		16	60	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати студент самостійно)	Кількість годин
ДРН 1. Знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини. Використовувати інформацію із вітчизняних та іноземних джерел для розроблення діагностичних, лікувальних і підприємницьких стратегій	- презентація лекційного матеріалу згідно плану; - пропозиції літератури з кожної теми лекцій; - використання Moodle, Zoom	2 години	- засвоєння методик проведення досліджень; - самостійна робота під час проведення досліджень - фіксація результатів досліджень; - аналіз результатів досліджень;	2 години
ДРН 2. Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, приймати рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин	- консультації студентів в процесі засвоєння ОК - методичне оформлення усіх видів робіт студентів; - контроль навчального процесу	2 години	- оформлення журналу хворих тварин; - фіксація лекційного матеріалу - обов'язкова підготовка до ЛПЗ, засвоєння лекційного матеріалу для проведення ЛПЗ.	2 години

ДРН 3. Формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів лікування тварин, профілактики заразних і незаразних хвороб, а також виробничих і технологічних процесів на підприємствах з утримання, розведення чи експлуатації тварин різних класів і видів.	презентація лекційного матеріалу згідно плану; - пропозиції літератури з кожної теми лекцій; - використання Moodle, Zoom	2 години	оформлення журналу хворих тварин, історії хвороби; - фіксація лекційного матеріалу - обов'язкова підготовка до ЛПЗ, засвоєння лекційного матеріалу для проведення ЛПЗ.	2 години
ДРН 4. Здійснювати моніторинг причин поширення хвороб різної етіології та біологічного забруднення довкілля відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.	презентація лекційного матеріалу згідно плану; - пропозиції літератури з кожної теми лекцій; - використання Moodle, Zoom	2 години	оформлення висновків з отриманих даних; - фіксація лекційного матеріалу - обов'язкова підготовка до ЛПЗ, засвоєння лекційного матеріалу для проведення ЛПЗ.	2 години
ДРН 5. Знати правила зберігання різних фармацевтичних засобів та біопрепаратів, шляхів їх ентерального чи парентерального застосування, розуміти механізм їх дії, взаємодії та комплексної дії на організм тварин.	консультації студентів в процесі засвоєння ОК - методичне оформлення усіх видів робіт студентів; - контроль навчального процесу	2 години	оформлення журналу обігу лікарських засобів класу А ба Б; - фіксація лекційного матеріалу - обов'язкова підготовка до ЛПЗ, засвоєння лекційного	2 години
ДРН 6 Знати правила та вимоги біобезпеки, біоетики та добробуту тварин.	презентація лекційного матеріалу згідно плану; - пропозиції літератури з кожної теми лекцій; - використання Moodle, Zoom	2 години	оформлення висновків з отриманих даних; - фіксація лекційного матеріалу - обов'язкова підготовка до ЛПЗ,	2 години
ДРН 7 Здійснювати облікову звітність під час фахової діяльності.	консультації студентів в процесі засвоєння ОК - методичне оформлення усіх видів робіт студентів; - контроль навчального процесу	2 години	оформлення журналів звітності роботи підприємства чи клініки - фіксація лекційного матеріалу - обов'язкова підготовка до ЛПЗ, засвоєння лекційного матеріалу для проведення ЛПЗ.	2 години

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
Осінній семестр			
1.	Опитування на лабораторно-практичних заняттях, оформлення зошита	15/15%	3, 8, 12,15 тижні
2.	Оформлення Реферат	15/15%	15 тиждень
3.	Комп'ютерне опитування та аналіз знань студентів (атестація, поточний контроль)	45/45%	17 тиждень
4.	Тест множинного вибору (екзамен)	25/25%	18 тиждень

5.3.Критерії оцінювання

Осінній семестр

Компонент ²	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно ³
Опитування на лабораторно-практичних заняттях	<6 балів	6-8 балів	9-12 балів	13-15 балів
	Студент володіє тільки деякими поняттями, не може сформулювати висновки	Володіє загальною концепцією теми, робить значну кількість помилок	Володіє всіма питаннями, робить невелику кількість не принципових помилок	Повністю володіє всіма питаннями, помилок не робить
Оформлення Реферат	<8 балів	9-11 балів	12-14 балів	15 балів
	Завдання не виконано	Реферат оформлений без розуміння взаємозв'язку поставлених на вирішення завдань, не здатний критично оцінювати інформацію з джерел літератури	В рефераті на доброму рівні проведений аналіз, синтез, узагальнення та критичне оцінювання даних з літературних джерел наведених у Реферат, здатний критично оцінювати інформацію з джерел літератури	Реферат оформлений бездоганно, логічно розташований матеріал з розумінням взаємозв'язків процесів розкритих з даної теми, демонструє високорозвинену здатність до критичної академічної літератури та інших джерел інформації
Комп'ютерне опитування та аналіз знань студентів (атестація)	<20 балів	20-34 балів	35-44 балів	45 балів
	Завдання не виконано	Комп'ютерне опитування виконано без розуміння взаємозв'язку поставлених на вирішення завдань, не здатний критично оцінювати інформацію з джерел літератури	Комп'ютерне опитування виконано на доброму рівні проведений аналіз, синтез, узагальнення та критичне оцінювання даних з літературних джерел, здатний критично оцінювати інформацію з джерел літератури	Комп'ютерне опитування виконано бездоганно, логічно розташований матеріал з розумінням взаємозв'язків процесів розкритих з даної теми, демонструє високорозвинену здатність до критичної академічної літератури та інших джерел інформації
Тест множинного вибору (залік)	<10 балів	10-14 балів	15-24 балів	25 балів
	Завдання не виконано	Завдання виконано на 50%	Завдання виконано на 75%	Завдання виконано на 100%

5.4.Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Опитування на лабораторно-практичних заняттях, оформлення зошита	Згідно графіка занять
2	Оформлення Рефератв	Протягом тижня до закінчення навчального процесу
3	Комп'ютерне опитування та аналіз знань студентів (атестація)	Останній тиждень занять
4	Залік, іспит – тест множинного вибору	Згідно графіку іспитів

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.3. Основні джерела

6.3.1. Підручники і посібники

1. Власенко В. М. Оперативна хірургія, анестезіологія і топографічна анатомія (загальна частина) / В.М. Власенко, Л.А. Тихонюк, М.В. Рубленко. – Біла Церква: БДАУ, 2003. – 512 с.

2. Власенко В. М. Оперативна хірургія, анестезіологія і топографічна анатомія (спеціальна частина) / В.М. Власенко, Л.А. Тихонюк, М.В. Рубленко. – Біла Церква: БДАУ, 2006. – 543 с.

3. Анестезія та добробут тварин / К. Портъє (VetAgro Sup), С.В. Рубленко, В.Г. Андрієць, М.В. Рубленко, М.Г. Ільніцький, В.М. Власенко. – Біла Церква, 2017. – 54 с.

4. Оперативна хірургія: практикум / Д.В. Сарбаш, М.Г. Ільніцький, О.В. Кантемир, П.О. Заїка, Д.В. Слюсаренко. – Х.: Стиль-Іздат, 2017. – 218 с.

5. Комп'ютеризовані ситуаційні задачі з «Оперативної хірургії, топографічної анатомії та анестезіології»: навч. посіб. / М.П. Чернозуб, В.І. Козій, О.В. Ємельяненко, Л.А. Тихонюк. – Біла Церква, 2017. – 44 с.

6.3.2. Додаткова література

6. Власенко В.М. Ветеринарна анестезіологія / В.М. Власенко, Л.А. Тихонюк. – Біла Церква, 2000. – 335 с.

7. Власенко В.М. Словник термінів ветеринарної хірургії / В.М. Власенко, Л.А. Тихонюк. – Біла Церква: БДАУ, 2008. – 360 с.

8. Асептика та антисептика у ветеринарній хірургії / В.М. Власенко, М.В. Рубленко, М.Г. Ільніцький [та ін.]. – Біла Церква, 2005. – 71 с.

9. Анестезіологічне забезпечення тварин залежно від їх віку та типу больової реакції: метод. реком. / М.В. Рубленко, С.В. Рубленко, Б.В. Пирин, Р.Г. Романенко. – Біла Церква, 2013. – 66 с.

10. Рубленко С.В. Механізми больової реакції та їх корекція у тварин: наук.-метод. реком. / С.В. Рубленко. – Біла Церква, 2014. – 30 с.

11. Зміщення сичуга у корів: метод. реком. / В.В. Влізло, М.В. Рубленко, Л.А. Тихонюк, М.П. Чернозуб. – Київ, 2010. – 36 с.

12. Wayne E. Wingfield Small Animal Surgery An Atlas Of Operative Techniques / E. Wayne. – Published by W.B. Saunders Company, 2014. – 228 p.

13. Popesko P. Atlas of topographical anatomy of the domestic animals / P. Popesko; english translation by R. Getty. – Philadelphia, 2008. – 354 p.

14. Hendrickson A. Dean. Turner and Mcilwraith's techniques in large animal surgery / Dean A. Hendrickson, A. N. Baird. – 4th ed., 2013. – 352 p.

15. Lin H.C. Farm animal anesthesia: cattle, small ruminants, camelids, and pigs / H.C. Lin, P. Walz. – John Wiley & Sons, 2014. – 289 p.

16. Duncanso G.R. Farm animal medicine and surgery: for small animal veterinarians / G.R. Duncanso. – MPG Printgroup Ltd, 2013. – 282 p. 6.3.3 Інші джерела

6. 3.3. Додаткові джерела

23. Загальний курс фізіології чоловіка та тварин під редакцією проф. Ноздрачева А.Д. - Москва "Высшая школа". - 1991 - у двох томах . - 1023 с.

24. Фізіологія сільськогосподарських тварин під редакцією проф. Голікова Н. А. - Москва, ВО "Агропромиздат" – 1991. - 431 с.

25. Словник-довідник з анатомії та фізіології с.г.тварин, В.І.Кіндя, Ю.А.Куровський, та ін. - Київ, "Урожай" . - 1993. - 431с.

26. Фізіологія сільськогосподарських тварин під редакцією проф. Георгієвського В.І. - Москва, ВО "Агропромиздат". - 1990. - 511 с.

27. Фізіологія сільськогосподарських тварин, практикум, під редакцією проф. Науменко В.В. - Київ, Агропромвидав України - 1991. - 231 с.